

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Αντισυνταγματικές διακρίσεις και παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου εις βάρος θετών γονέων λόγω εφαρμογής του άρθρου 15 Ν. 4354/2015

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 7265/03-07-2025 Ερώτηση

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης, ως προς το πεδίο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σας ενημερώνουμε ως εξής:

Αρχικά, ως προς την τροποποίηση του άρθ. 15 του ν. 4354/2015 (Α' 176), επισημαίνεται ότι, βάσει των διατάξεων του εν λόγω Νόμου με τίτλο «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων», καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι αποδοχές του προσωπικού που ανήκει στις εξής κατηγορίες: μόνιμοι δόκιμοι πολιτικοί υπάλληλοι του Δημοσίου, προσωπικό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), καθώς και των Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Δ.Ε.Κ.Ο.) του Κεφαλαίου Α του ν. 3429/2005 (Α' 314), συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού που υπηρετεί στο ελληνικό δημόσιο με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε μεταβολή οποιουδήποτε άρθρου, συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 15, δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Αναφορικά με τους θεσμούς της αναδοχής και της υιοθεσίας εν γένει, σημειώνουμε ότι

αποτελούν δύο κομβικούς θεσμούς παιδικής προστασίας. Ενώ διαφέρουν ως προς τον βαθμό μονιμότητας και τη νομική δέσμευση, και οι δύο θεσμοί προωθούν έμπρακτα την αποϊδρυματοποίηση, αναγνωρίζοντας ότι η υγιής ψυχοκοινωνική ανάπτυξη ενός ανηλίκου επιτυγχάνεται μόνο μέσα στην ασφάλεια μιας κανονικής οικογένειας. Ειδικότερα:

Στον Αστικό Κώδικα (Π.Δ. 456/1984, Α' 164) ο θεσμός της υιοθεσίας αναπτύσσεται στο Κεφάλαιο Δέκατο Τρίτο (άρθρα 1542 – 1567), ενώ ο αντίστοιχος της αναδοχής στο Κεφάλαιο Δέκατο Πέμπτο (άρθρα 1655 - 1665). Οι μεταξύ τους διαφοροποιήσεις σχετίζονται τόσο με το είδος της έννομης και εν γένει γονεϊκής σχέσης που ο καθένας εισάγει μεταξύ των ανάδοχων ή θετών γονέων και των αναδεχόμενων ή των θετών, αντίστοιχα, τέκνων όσο και με τους λόγους για τους οποίους γίνεται η εκάστοτε επιλογή του πλέον ενδεδειγμένου.

Η διάκριση αυτή αποτυπώνεται στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, εντός του οποίου υλοποιούνται οι δύο αυτοί θεσμοί. Συγκεκριμένα, στο εργατικό δίκαιο που ρυθμίζει την εργασιακή ζωή των υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα, αλλά και στον υπαλληλικό κώδικα (ΥΚ - ν. 3528/2007, Α' 26) και το επιμέρους εφαρμοστέο δίκαιο για ειδικότερες κατηγορίες εργαζομένων του δημοσίου τομέα (π.χ. ένστολο προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας, αναπληρωτές ή μόνιμους εκπαιδευτικούς κ.ά.) έχουν προβλεφθεί διαφορετικού είδους διευκολύνσεις για την οικογενειακή ζωή αφενός των ανάδοχων και αφετέρου των θετών γονέων (ενδεικτικά, οι βασικότερες νομοθετικές διατάξεις που συνθέτουν το πλαίσιο των προβλεπόμενων αδειών οικογενειακής διευκόλυνσης που δικαιούνται οι βιολογικοί, θετοί και ανάδοχοι γονείς, εργαζόμενοι του ιδιωτικού ή του δημοσίου τομέα, είναι οι ακόλουθες: ν. 2874/2000 – Α' 286, ν. 3528/2007 – Α' 26, ν. 3655/2008 – Α' 58, ν. 3986/2011 – Α' 152, ν. 4488/2017 – Α' 137, ν. 4808/2021 – Α' 101, ν. 4830/2021 – Α' 169, ν. 4997/2022 – Α' 219, Α.Π. 47360/09-05-2023 ΥΑ – Β' 3104, ΑΔΑ: Ω82Ι46ΜΤΛΚ-7ΚΜ).

Οι υποψήφιοι, που επιθυμούν να αναλάβουν τη φροντίδα ενός παιδιού, αποφασίζουν για το αν θα αιτηθούν την υιοθεσία ή την αναδοχή αυτού λαμβάνοντας υπ' όψιν ένα μεγάλο σύνολο παραγόντων που αφορούν στη ζωή τους, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι η οικογενειακή και οικονομική τους κατάσταση, τα κίνητρά τους απέναντι στο παιδί που θα αναλάβουν, καθώς και η νομική κατάσταση της πλειοψηφίας των ανηλίκων που είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων.

Για να εκκινήσει η διαδικασία για την πραγματοποίηση μιας αναδοχής πρέπει να προκύψει (με ψηφιακή διαδικασία) πρόταση σύνδεσης ανάμεσα σε κάποιον εγγεγραμμένο στο Εθνικό

Μητρώο ΥΑΓ του Πληροφοριακού Συστήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας (ΠΣ) και σε ανήλικο εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, για τον οποίο έχει αναρτηθεί Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης (ΑΣΟΑ) για αναδοχή.

Αντίστοιχα, για μια υιοθεσία πρέπει να προκύψει πρόταση σύνδεσης ανάμεσα σε κάποιον εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο ΥΘΓ του ΠΣ και σε ανήλικο εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, για τον οποίο έχει αναρτηθεί ΑΣΟΑ για υιοθεσία.

Επισημαίνεται ότι οι κοινωνικοί λειτουργοί που χειρίζονται τις αιτήσεις των Υποψήφιων Ανάδοχων και Υποψήφιων Θετών Γονέων (στο εξής ΥΑΓ και ΥΘΓ) ενημερώνουν κατά τη διάρκεια επεξεργασίας των σχετικών αιτήσεων για τον χαρακτήρα της αναδοχής, ο οποίος είναι προσωρινός και υποστηρικτικός προς τη βιολογική οικογένεια και αφορά την ανάληψη της πραγματικής φροντίδας του ανηλίκου από τρίτους.

Όλοι οι ανάδοχοι γονείς που από την αρχή υπέβαλαν αίτημα αναδοχής ανηλίκου και συνδέθηκαν μέσω του ΠΣ με ανήλικο με ΑΣΟΑ για αναδοχή, λαμβάνουν ανελλιπώς την οικονομική ενίσχυση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν. 4538/2018 και στην ΚΥΑ με ΦΕΚ 220 Β΄/2021, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ με ΦΕΚ 5552 Β΄/2024 και ισχύει. Η οικονομική ενίσχυση της αναδοχής καταβάλλεται στους ανάδοχους γονείς για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών διαβίωσης του αναδεχόμενου ατόμου, από τον ΟΠΕΚΑ, σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Μητρώου Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων του ΠΣ. Δηλαδή, δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης είναι οι ανάδοχοι γονείς που πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) έχουν οριστεί ανάδοχοι γονείς με δικαστική απόφαση ή με σύμβαση, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του ν. 4538/2018 ή με εισαγγελική διάταξη ή σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4538/2018,
- β) η αναδοχή που έχουν συνάψει, είναι καταχωρισμένη στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και
- γ) έχουν υποβάλει Αίτηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή «Διαχείριση Αιτήσεων Οικονομικής Ενίσχυσης Αναδοχής» (www.anynet.gr).

Συνεπώς, οι υποψήφιοι θετοί γονείς δεν εντάσσονται στην κατηγορία των δικαιούχων αυτής της ενίσχυσης. Στην περίπτωση υιοθεσιών, για τις οποίες μεσολαβεί ένα ενδιάμεσο χρονικό και νομικό διάστημα, από την τοποθέτηση του θετού τέκνου (ανήλικο με ΑΣΟΑ για υιοθεσία) στο

οικογενειακό περιβάλλον των ΥΘΓ (οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο ΥΘΓ) έως να τελεσιδικήσει η υιοθεσία, οι ΥΘΓ δύνανται να λάβουν άδειες που και στο ιδιωτικό εργατικό δίκαιο και στον Υπαλληλικό Κώδικα έχουν εξομοιωθεί με τις άδειες τοκετού και λοχείας των βιολογικών μητέρων και ονομάζονται άδειες μητρότητας.

Ειδικά για τους υπηρετούντες στο δημόσιο τομέα έχει προβλεφθεί και μία τρίμηνη άδεια που μπορεί να ληφθεί πριν την εννεάμηνη άδεια ανατροφής τέκνου με την τοποθέτηση του θετού τέκνου στην οικογένεια και υπάρχουν πάρα πολλές περιπτώσεις υποψήφιων θετών γονέων που έχουν υπογράψει συμφωνητικό μη επιδοτούμενης αναδοχής έχουν λάβει τις σχετικές άδειες «μητρότητας» λόγω υιοθεσίας.

Σε όλες, δε, τις παραπάνω περιπτώσεις οι υποψήφιοι θετοί γονείς όταν ενημερώνονται από τον κοινωνικό λειτουργό που χειρίζεται την αίτησή τους για την πρόταση σύνδεσής τους με ανήλικο που έχει ΑΣΟΑ για υιοθεσία, πλην όμως εκκρεμούν δικαστικές διαδικασίες για την αφαίρεση της γονικής του μέριμνας από τους βιολογικούς γονείς ή τον επίτροπο, ενημερώνονται, επίσης, και για το γεγονός ότι η ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών θα έχει μια ικανή διάρκεια, όπως και για το γεγονός ότι επειδή η αίτησή τους αφορά σε υιοθεσία ανηλίκου (και όχι σε αναδοχή) δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των δικαιούχων της οικονομικής ενίσχυσης της αναδοχής. Εφόσον είναι βέβαιο ότι έχουν κατανοήσει όλα τα παραπάνω και συναινούν στη σύνδεσή τους με τον προτεινόμενο ανήλικο, η διαδικασία υιοθεσίας του συνεχίζεται.

Τέλος, δεδομένου του ως άνω αναλυτικά περιγραφόμενου νομικού πλαισίου, σας ενημερώνουμε ότι το Τμήμα Αναδοχής και Υιοθεσίας του Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο. επικαιροποίησε το παλαιό πρότυπο του Συμφωνητικού που προβλέπεται για τις περιπτώσεις ΥΘΓ που έχουν ξεκινήσει τη φροντίδα του θετού τους τέκνου χωρίς να έχει τελεσιδικήσει η διαδικασία, το οποίο μετονομάστηκε σε «Συμφωνητικό εγκεκριμένης υιοθεσίας» και εστάλη σε όλες τις εμπλεκόμενες κοινωνικές υπηρεσίες, προκειμένου όχι μόνο να αποφεύγονται παρερμηνείες νομικού τύπου, αλλά και να είναι πιο εύχρηστο κατά τη συνεργασία τους με τους Υ.Θ.Γ.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ